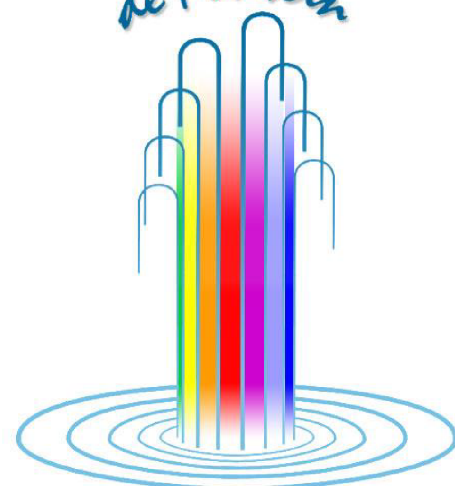


Christelijke Basisschool

de Fontein



Protocol Meldcode

Meldcode met afwegingskader



★ CBS de Fontein

★ Ridderkerk

Voor sprankelend
onderwijs

Inhoud	
Inleiding	3
1. Verbeterde Meldcode met afwegingskader	3
2. De Meldcode.....	4
2.1 Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?.....	4
2.2 Situaties van onveiligheid	4
Acute onveiligheid	4
Structurele onveiligheid	4
Disclosure	5
2.3 Afwegingsvragen	5
2.4 Overzicht wettelijk verplichte stappen.....	6
3. Omschrijving van de stappen.....	8
Stap 1: In kaart brengen van signalen.....	8
Stap 2: Collegiale consultatie.....	8
Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind.....	8
Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling	9
Vijf afwegingsvragen.....	10
Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:	11
4. Participatie van kinderen.....	12
1. Termen	12
2. Informatie over het proces	12
3. Informatie over veilig opgroeien	12
4. Recht op eigen mening	12
5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind.....	13
6. De mening van het kind in de besluitvorming	13
7. Route bij disclosure (onthulling).....	13
8. Steun	13
9. Tips voor gesprek	13
5. Wettelijke verplichtingen	14
5.1 Verantwoordelijkheid.....	14
5.2 Vertrouwelijke informatie	14
5.3 Documenteren	14
6. Instructie gebruik Kindcheck.....	15
7. Deskundigheid eerdergerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis	16
8. Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim.....	17
Meldrecht.....	17
9. Verwijsindex risicojongeren.....	17
10. Bijlage(n).....	19
10.1 Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure	19
Acute onveiligheid	19
Structurele onveiligheid	20
Disclosure	20

Inleiding

Dit is het protocol meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld voor CBS de Fontein. De Fontein is een echte wijkschool en heeft een fijne, gemoedelijke sfeer. De school is overzichtelijk en er is oog en aandacht voor elk kind. Ouders en leerlingen voelen zich thuis en gaan met plezier naar school. Er zitten ongeveer 320 leerlingen op onze school, verdeeld over 14 groepen. Er werken 20 leerkrachten, 1 directeur, 1 IB'er, 6 onderwijsassistenten, 1 administrateur, 1 conciërge, 1 vakleerkracht gymnastiek en wij bieden stageplekken aan PABO studenten en aan studenten van opleidingen als klassenassistent of onderwijsassistent. De IB'er (Veronique van Helten) is ook Aandachtsfunctionaris. De AF is verantwoordelijk voor het naleven van de meldcode. Als directe AF (DAF) draagt zij zorg voor de implementatie en borging van de meldcode en heeft zij een adviserende rol naar beleid. Tevens begeleidt zij het team bij het uitvoeren van de meldcode. De indirecte AF (IAF), Marijke Edelman, draagt zorg voor de bovenschoolse evaluatie van de meldcode binnen de scholen.

Scholen zijn verplicht zorg te dragen voor de fysieke en sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers op basis van onderwijswetten, cao's en Arbowetgeving. Dit protocol richt zich op de meldcode en de taken en verantwoordelijkheden van de aandachtsfunctionaris. Voor de andere functies en taken die voortvloeien uit het totale veiligheidsbeleid, verwijs ik graag naar het Veiligheidsplan van PCPO.

De meldcode is een stappenplan waarin wordt aangegeven hoe de professional behoort om te gaan met het signaleren en melden van huiselijk geweld en kindermishandeling ter ondersteuning van zijn/haar besluit om wel/niet te melden. Een professional doorloopt de stappen van de meldcode als hij of zij vermoedens heeft van huiselijk geweld of kindermishandeling. Het gaat hierbij niet alleen om vermoedens van fysiek geweld, maar ook om vermoedens van psychisch of seksueel geweld en vermoedens van verwaarlozing.

In dit protocol wordt beschreven hoe de meldcode op CBS de Fontein op dit moment functioneert en worden acties en aanbevelingen beschreven teneinde te voldoen aan alle wettelijke verplichtingen die gesteld zijn aan de Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.

De uitwerking van dit protocol zal starten vanaf januari 2020 en zal geïmplementeerd worden en ieder schooljaar besproken worden.

1. Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

2. De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

2.1 Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

2.2 Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de *afwezigheid* van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

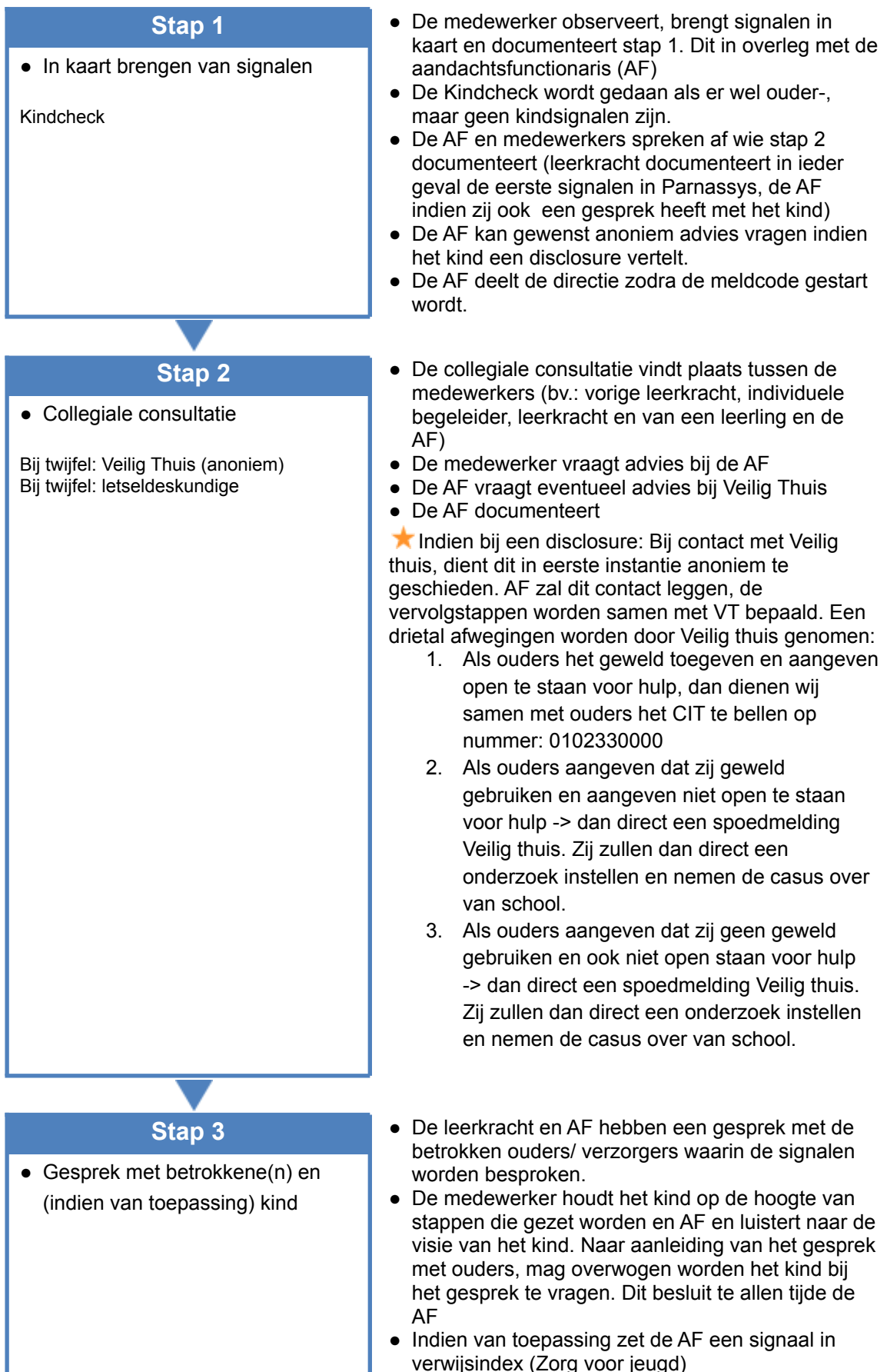
Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

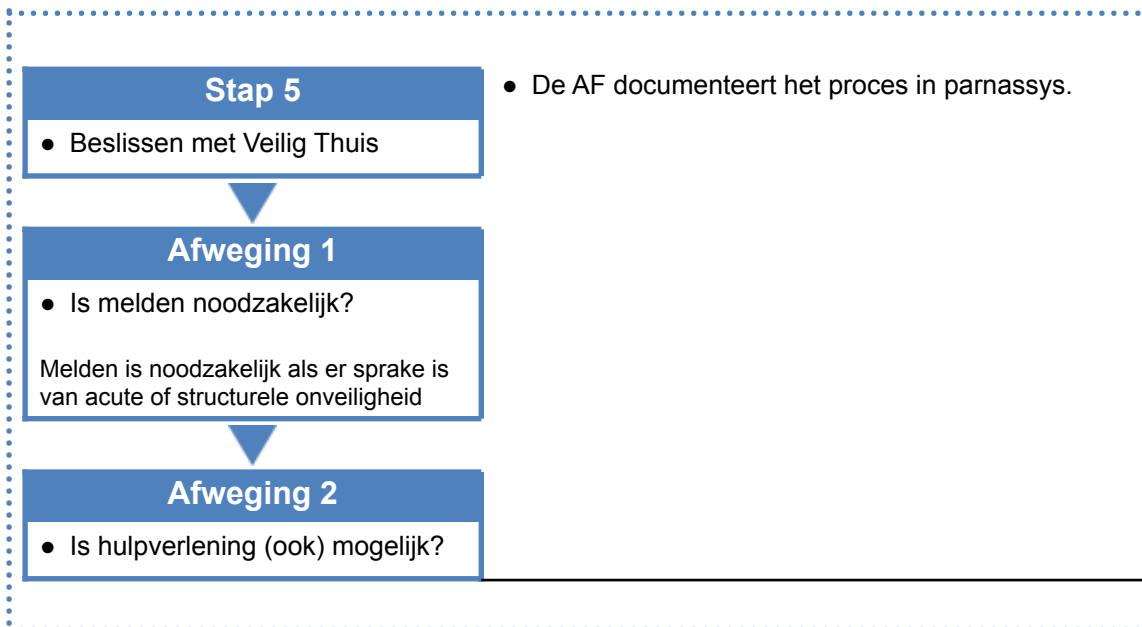
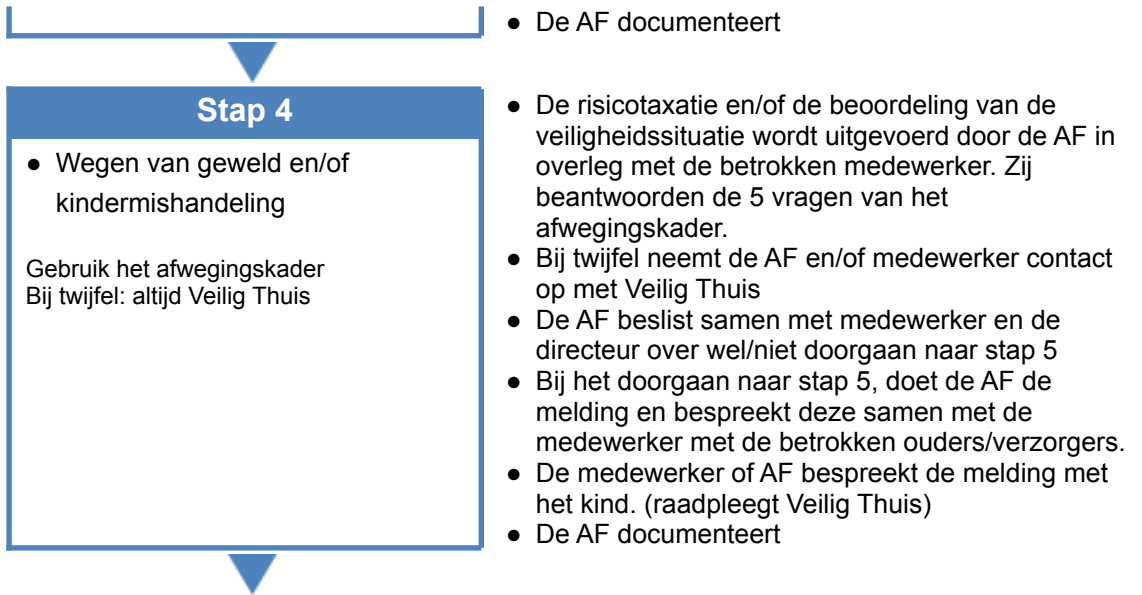
Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

2.3 Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

2.4 Overzicht wettelijk verplichte stappen





3. Omschrijving van de stappen

Bij twijfel kan bij iedere stap advies gevraagd worden bij Veilig Thuis (VT). Indien dit nog niet besproken is met ouders, zal dit anoniem zijn, tenzij VT anders besluit.

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Wanneer een medewerker een "onderbuikgevoel" krijgt, zich zorgen gaat maken over (het gedrag van) een leerling, gaat hij/zij dit eerst bespreken met de IB'er/AF. Samen bepalen zij hoe de signalen in kaart gebracht gaan worden. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de signalenlijst. De medewerker gaat hiermee aan de slag. Wanneer er alleen sprake is van zorgsignalen die bij de ouders worden gezien, worden er andere stappen gezet en volgen wij het protocol (de kindcheck). Wanneer er sprake is van (een vermoeden van) eer-gerelateerd geweld vindt een gesprek met ouders van een minderjarig kind pas plaats nadat de situatie en risico 's door een expert zijn geïnventariseerd of getaxeerd. De medewerker noteert alle gesprekken en stappen die zij maakt met het kind. De AF kan, indien gewenst, anoniem advies vragen bij Veilig thuis en informeert de directie dat de meldcode gestart is. Indien er een disclosure is, zal de AF altijd anoniem advies inwinnen bij Veilig thuis.

Stap 2: Collegiale consultatie

Bij het in kaart brengen van alle zorgsignalen, zal de medewerker ook collega's die het kind kennen of met het kind werken om advies vragen. In voorkomende gevallen (o.a. bij twijfel) zal er altijd advies gevraagd worden bij Veilig Thuis. De medewerker zal altijd de AF om advies vragen en informeren over ieder gesprek.

Indien bij een disclosure zal er als volgt gehandeld worden:

De AF neemt anoniem contact op met Veilig thuis. Samen met Veilig thuis worden de vervolgstappen bepaald. De AF dient te allen tijde Veilig thuis te informeren in hoe ouders reageren tegenover de disclosure en het voeren van een gesprek. Een drietal afwegingen worden door Veilig thuis genomen:

1. Als ouders het geweld toegeven en aangeven open te staan voor hulp, dan dienen wij samen met ouders het CIT te bellen op nummer: 0102330000
2. Als ouders aangeven dat zij geweld gebruiken en aangeven niet open te staan voor hulp -> dan direct een spoedmelding Veilig thuis. Zij zullen dan direct een onderzoek instellen en nemen de casus over van school.
3. Als ouders aangeven dat zij geen geweld gebruiken en ook niet open staan voor hulp -> dan direct een spoedmelding Veilig thuis. Zij zullen dan direct een onderzoek instellen en nemen de casus over van school.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

Wanneer alles zoveel mogelijk in kaart is gebracht, gaan de medewerker en AF samen het vervolg bespreken. Dat wordt een gesprek met de ouder(s) en eventueel een gesprek met het kind. Dit is mede afhankelijk van de zwaarte van de vermoedens / zorg. Ook het advies vanuit VT speelt in deze afweging een grote rol. In de meeste situaties zullen de medewerker en de AF samen het gesprek met de ouders voeren. Het gesprek met het kind zal in de meeste gevallen door de medewerker worden gevoerd. Een enkele keer worden er andere keuzes

gemaakt en zal het gesprek met de AF alleen of met de AF en directeur gevoerd worden. Dit is afhankelijk van de inschatting en het advies vanuit VT. Belangrijk is dat de vertrouwensband die de medewerker heeft met de ouder niet geschaad wordt. Het doel van deze fase is nog steeds: het verkennen en in kaart brengen van de signalen. De AF documenteert en legt het vast in het digitale kind-dossier.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

Op het moment dat alle signalen in kaart zijn gebracht, er gesprekken zijn gevoerd met ouder(s) en eventueel het kind en VT is geraadpleegd en om advies is gevraagd, gaan de AF en medewerker samen over tot een risicotaxatie en beoordeling van de veiligheidssituatie voor het kind. We maken gebruik van de 5 afwegingsvragen. De AF documenteert in het digitale kinddossier. Er wordt verslag gedaan aan de directeur. Daarna doorlopen de AF en medewerker de vijf afwegingsvragen.

Vijf afwegingsvragen

	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
Meld Norm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
Meldnormen 2 en 3	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

Wanneer besloten wordt dat er een melding gedaan moet worden bij VT, zal dit door de AF worden gedaan. Zij meldt dit ook aan de directeur. Vervolgens wordt er besproken wie dit aan de ouders en aan het kind gaan melden. Het aan de ouders melden zal in veel gevallen door de AF gedaan worden en de medewerker zal met het kind in gesprek gaan. Tenzij een andere strategie wenselijker is. Er zal een registratie bij VT plaatsvinden.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis:

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De AF neemt bij een melding samen met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader door.

Daarna zal de AF het meldingsformulier van VT invullen en beveiligd opsturen aan VT. De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld,

4. Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

Om de participatie van kinderen op te nemen in dit protocol zijn de negen opgestelde actiepunten uit de “Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling” (VWS, 2018) omgezet in concrete vragen.

1. Termen

In ons protocol wordt gesproken over 'ouder en kind'.

Verplicht: benoem tenminste in stap 3 het kind expliciet als gesprekspartner.

2. Informatie over het proces

De betrokken medewerker en/of de AF geeft informatie aan het kind over:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.

De betrokken medewerker en/of AF geeft het kind:

- Mogelijkheden voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De betrokken medewerker en/of AF geeft het kind:

- informatie over hun recht om veilig op te groeien.
- uitleg over een normale omgang tussen ouder en kind?
- het vertrouwen dat er geen sprake mag zijn van schuldgevoel (het zogenaamde ontschuldigen)

4. Recht op eigen mening

De medewerker en AF zal er alles aan doen om de belangen van het kind voorop te stellen. Het kind wordt serieus genomen en bij alle stappen betrokken of geïnformeerd. In het gesprek met het kind zal er benadrukt worden, dat hij/zij het recht heeft op een eigen mening.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De medewerker en/of AF neemt het kind serieus en niet oordelen. Er wordt o.a. gevraagd naar: de mening van het kind over bestaande zorgen; de door het kind geopperde oplossingen; de mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

Wanneer bij stap 5 het besluit wordt genomen, zal het kind hier ook bij worden betrokken. De medewerker en/of AF gaat het besluit toelichten. Het kind wordt in staat gesteld zijn/haar mening hierover te geven. Indien het mogelijk en wenselijk is, zal dit meegenomen worden in de besluitvorming.

7. Route bij disclosure (onthulling)

In het geval van disclosure volgt direct contact met Veilig Thuis en worden de vervolgstappen samen met Veilig Thuis bepaald. De betrokken medewerker en/of AF houdt het kind op de hoogte en luistert naar de visie van het kind.

8. Steun

Na een overdracht en/of melding, zal er ook op school steun worden geboden aan het kind (nazorg). De betrokken medewerker en/of AF zal regelmatig gesprekjes met het kind voeren. De AF houdt hierover contact met Veilig Thuis en eventuele (andere) hulpverlening. 9. Tips voor gesprek Kwalitatieve gesprekstips zijn te vinden bv. in de reader van de training aandachtfunctionaris kindermishandeling en huiselijk geweld van de landelijke vakgroep aandachtfunctionarissen kindermishandeling (LVAK,2018) en "Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling" (VWS, 2018).

5. Wettelijke verplichtingen

5.1 Verantwoordelijkheid

In de Meldcode dient de organisatie vast te leggen wie binnen de organisatie de stappen doorloopt. Bijvoorbeeld een leerkracht die de signalen bespreekt met de zorgcoördinator/aandachtsfunctionaris van een school. Daarnaast moet de organisatie in de Meldcode vastleggen wie eindverantwoordelijk is voor de beslissing om wel of geen melding te doen.

5.2 Vertrouwelijke informatie

Informatie rondom de meldcode is vertrouwelijk. Informatie wordt alleen gedeeld met de direct betrokken medewerkers van het betreffende kind, directeur en de AF. Zodra er wordt gedocumenteerd hebben ouders recht op inzage.

5.3 Documenteren

De school legt de verzamelde informatie vast in het (digitale) dossier van het kind en in het dossier van eventuele broertjes en zusjes. De stappen binnen de meldcode worden vastgelegd in een speciaal daarvoor ontwikkeld format dat als sjabloon wordt opgenomen in het digitale volgsysteem Parnassys. Deze vertrouwelijke informatie is alleen toegankelijk voor direct betrokken medewerkers van het betreffende kind, de directeur en de AF. De AF houdt in een overzicht bij welke kinderen er wordt gewerkt volgens de meldcode.

6. Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

7. Deskundigheid eengerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eengerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met een aandachtsfunctionaris eengerelateerd geweld bij de politie of een andere in uw eigen Meldcode vermelde deskundige op dit specifieke terrein.

Veilig Thuis of Pharos wordt geraadpleegd wanneer er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld om de juiste expertise te betrekken.

8. Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een cliënt of patiënt is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin een cliënt zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als zijn cliënt, patiënt of leerling daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over een cliënt, patiënt of leerling te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt. NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme cliëntgegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

9. Verwijsindex risicjongeren

De organisatie moet zijn medewerkers op de hoogte stellen van de meldingsprocedure voor de Verwijsindex risicjongeren.

De Verwijsindex Risicjongeren (VIR) is een landelijk hulpmiddel om onderlinge afstemming tussen professionals te versterken. De Verwijsindex is een systeem waarin hulpverleners en andere professionals de persoonsgegevens registreren van de jeugdigen en jongvolwassenen (tot 23 jaar) waarover zij zich zorgen maken. Deze registratie bevat geen inhoudelijke informatie, maar het wordt duidelijk welke andere hulpverlener zich mogelijk ook actief met de situatie van dit kind (jongere) bezig houdt.

Het geeft hulpverleners binnen verschillende organisaties inzicht in elkaars betrokkenheid bij een individuele jongere. Het gebruik van de verwijsindex draagt bij aan effectiever samenwerken van hulpverleners en gemeenten.

- Door de meldingen in de VIR weten hulpverleners sneller of een kind bekend is bij een collega, zodat zij samen kunnen overleggen over de beste aanpak.
- Het gaat om 'risicosignalen': er moeten aanwijzingen zijn dat er echt iets aan de hand is.
- De regeling van de verwijfsindex is opgenomen in de nieuwe Jeugdwet.
- De VIR is wettelijk verplicht. Dat wil zeggen: dat er een VIR is. Het melden aan de VIR is een recht, niet een plicht.

Bijlage(n)

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

★ In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwurging.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidsbeperkende maatregel voor plegger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïdepoging, automutilatie, acut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.• Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

	<ul style="list-style-type: none"> • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene. • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.
--	---

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none"> • Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eerge relateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval

	zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.